

[Ømann.]

ten, hvis disse ændringer ikke var blevet gennemført. Trods den efter min opfattelse forkerte politik, der er ført på de tilgrænsende kapitalområder, er der jo indtrådt en forbedring af kurserne og en beskedent nedgang i den effektive rente. Denne udvikling tilskriver jeg nedskæringen af lånegrænsen for tillægslån især og løbetiden for sådanne lån til 10 år.

Se, hvis den organiserede realkredit var eneherskende, ville de trufne begrænsninger med sikkerhed have slået kraftigere igennem allerede nu. Men nogen reform blev det ikke til, fordi regeringspartierne ikke ville høre tale om kontrol med det samlede pengemarked. Alle i det daværende 21 mands udvalg om realkreditten var klar over sammenhængen mellem det organiserede og det uorganiserede marked, men det lykkedes ikke at få regeringspartierne til at drage konsekvenserne af denne indsigt. En samlet reform afvistes med den begrundelse, at man ikke havde viden nok om det uorganiserede kreditmarked, og det har vi beklageligvis stadig væk ikke. Det lykkedes i betænkningen at få indsat en passus om, at en sådan undersøgelse skulle iværksættes, og vi venter stadig væk spændt på resultatet.

Jeg var desværre fraværende for lidt siden, men skal nu oprette det forsømte og give min tilslutning til det lovforslag, der netop har været til behandling. Der stod vi over for et af udslagene af lovgivningens halvhed: nogle private, der har taget sig for at organisere en del af den uorganiserede kredit. Det er næppe helt veldædighed og samfundsomsorg, der her er tale om. Det er blevet anført, at der heller ikke var tale om en udpræget profitgivende forretning, men alligevel er det vel et forsøg på at etablere sig gennem udnyttelse af den utryghed, der hersker på det uorganiserede marked, et forsøg på at samle grå pengemidler sammen til udlån ud over de lånegrænser, som blev fastsat i realkreditlovene.

Der er vel ikke så forfærdelig megen forskel på den virksomhed, der udfoldes her, og den, der udfoldes ved udstedelsen af private pantebreve. På den anden side er det klart, at hvis man organiserer den del af markedet på denne måde, gør man boligministerens lånegrænser fuldstændig illusoriske; og at vi må diskutere disse ting, viser jo, at kravet

om en altomfattende kapitalmarkedsreform må stilles med desto tungere vægt.

Så kan man spørge: ja men hvad er det så for midler, der er uden for det organiserede marked, og hvorfor er de så store? Vi kan først tage den ene yderlighed, de sorte penge, penge, der er belastet med skatte-svig, ulovlig eksport til embargo-lande, alfonseri, smugleri, porno, hælerivirksomhed osv. Disse penge findes, de findes vel især her i København, og det drejer sig absolut set om ret imponerende summer. Men alligevel vil jeg vove den påstand, at i forhold til det samlede årlige udlån er der kun tale om små, men ganske vist sensationelle pengemidler.

Derimod er det mit indtryk, at også en del sparepenge er gået på eventyr, og at deres sum ikke er så ubetydelig. Man vil ikke længere finde sig i inflationsforringelsen. Det er penge, der finder frem til placering først og fremmest i jord, i byggegrunde fremskaffet af driftige vekselere og ejendoms-mæglere til skade for såvel planlægning som naturfredning. Dernæst er der midler, som årlig frigøres ved arvefald og ved realisation af fast ejendom. En ejendomshandel skaber i sig selv behov for grå kapital, når der skal handles med så små kontante udbetalinger, som det er blevet sædvane at handle med nu til dags.

Det er vel ikke uberettiget også at nævne forsikringsmidlerne. Disse meget store midler er ganske vist efter forsikringslovgivningen klausuleret, således at de for en meget stor del skal anvendes til obligationskøb på det organiserede marked. Men der er ingen tvivl om, at forsikringsselskaberne har set deres fordel i kun at opfylde nødtørftigt denne obligationskøbsgrænse, og at der er flere og flere forsikringspenge, der bevæger sig ud i aktive investeringer, f. eks. i byggeri, altså uden om det organiserede børsmarked for obligationer, som i tidligere år har kunnet regne med disse midler som efterspørgere.

Bankers og sparekassers midler — ja, der er vel nogen realitet i den påstand, at de stykkes ud til smålån til at erhverve kunder med.

I det hele taget må man nok sige, at den kapital, der er til rådighed, anvendes ualmindelig urationelt. Det drejer sig altså stadig væk og vel i særlig grad i denne økono-